

GUIDE

Fakta og tal om danskernes frivillige engagement

Udskrevet: 2024

CFSA
CENTER FOR FRIVILLIGT
SOCIALT ARBEJDE

Indhold

Fakta og tal om danskernes frivillige engagement	3
--	---

Fakta og tal om danskernes frivillige engagement

Få de vigtigste tal og fakta om de mange danskerne, som deltager i frivilligt arbejde i Danmark. Få også svar på, hvad frivilligt arbejde er og hvad der karakteriserer de frivillige.

Hvor mange mennesker er aktive og deltager i frivilligt arbejde i Danmark? Hvad karakteriserer de frivillige og hvilke aldersgrupper - unge, midaldrende eller ældre - er de mest engagerede? Hvor mange timer bruger vi på frivilligt arbejde og hvad motiverer egentlig til frivilligt arbejde?

Det får du svar på i denne faktaguide, som giver dig et indblik i udvalgte aktuelle tal om danskernes frivillige engagement.

Tallene er hovedsageligt baseret på [VIVE's Frivillighedsundersøgelse 2020](#) og suppleres med anden anerkendte forskning i danskernes frivillige indsats og engagement.

Grafiske faktaark om frivillighed og foreningsliv i Danmark, som supplerer guiden:

- [Grafisk ark om frivillighed og foreningsliv i Danmark \(dansk\)](#)
- [Grafic: Volunteering and associational life in Denmark \(english\)](#)

Hvad er en frivillig og hvad er frivilligt arbejde?

Der findes ingen autoriseret definition på, hvad en frivillig er. Blandt forskere er der dog generelt enighed om, at en frivillig er en person, der udfører frivilligt arbejde, som opfylder en række kriterier.

Frivilligt arbejde

Frivilligt arbejde er den aktivitet, handling eller indsats, som en frivillig person udfører.

Frivilligt arbejde er en indsats, der:

- er frivillig. Det betyder, at den person, der udfører indsatsen, gør det uden at være fysisk, retlig eller økonomisk tvunget til at udføre indsatsen eller arbejdet.
- ikke er lønnet. Dette udelukker dog ikke, at en frivillig person modtager godtgørelse for udgifter, vedkommende har i forbindelse med opgaven, fx transport- eller telefonudgifter. Eller at en person modtager et symbolsk beløb for sit frivillige arbejde,
- udføres over for personer uden for den frivilliges familie og slægt. Derved adskilles frivilligt arbejde fra almindeligt husholdningsarbejde og omsorg over for familiemedlemmer.
- er til gavn for andre end den frivillige selv og den frivilliges familie.
- er formelt organiseret. Det betyder, at almindelig hjælpsomhed eller spontane handlinger, fx at følge en ældre eller handicappet person over gaden, bære indkøbsposer hjem fra et supermarked og lignende, *ikke* kan betegnes som frivilligt arbejde.

- er aktiv. Det betyder, at et medlemskab af en forening ikke er frivilligt arbejde.

Kilde: Definitionen af begrebet 'frivilligt arbejde' er hentet i hæftet: *De frivillige – hvad taler vi om og hvad forskes der i?* Af Lars Skov Henriksen. Socialministeriet, 1995.

Frivilligt socialt arbejde

Frivilligt *socialt* arbejde er frivilligt arbejde, der udføres inden for det sociale og sundhedsmæssige område. Bredt kan frivilligt socialt arbejde defineres som handlinger, der sigter på at give enkeltindivider eller grupper en øget velfærd eller omsorg eller sigter på at løse velfærdsproblemer.

Hvor mange danskere udfører frivilligt arbejde?

Langt de fleste i den danske befolkning engagerer sig på et tidspunkt i deres liv i frivilligt arbejde.

[VIVEs frivillighedsundersøgelse](#) viser, at i 2020 havde fire ud af ti danskere (40 %) deltaget i frivilligt arbejde inden for det seneste år. Dette tal dækker både over dem, der engagerer sig fast og kontinuerligt igennem året, men det dækker også frivillige, der er engageret i mere tidsafgrænset eller virtuelt frivilligt arbejde.

Ser vi alene på de såkaldte faste og kontinuerlige frivillige, ligger andelen i 2020 på 36 %. Det er stort set samme niveau som befolkningsundersøgelser gennem de seneste 15-20 år har ligget på.

Undersøgelsen viser også, at mere end hver fjerde (28 %) af dem, der ikke var frivillige på undersøgelsestidspunktet, tidligere havde udført frivilligt arbejde.

En tredjedel (33 %) af befolkningen hverken er eller har været frivillige. Men adspurgt om de kunne tænke sig at blive frivillige, hvis nogen bad dem om det, så siger mere end hver tiende (11 %) ja tak. Det er således en mindre andel af den voksne befolkning (22 %), der aldrig har udført frivilligt arbejde og som heller ikke kunne tænke sig at gøre det.

Bemærk: Tabellerne i denne guide beskriver alene de 36 %, der udfører fast og kontinuerligt frivilligt arbejde.

Kortlægninger af danskernes frivillige engagement siden 1990

Neden for er en oversigt over kortlægninger af danskernes frivillige engagement i de seneste 30 år. De enkelte kortlægninger har estimeret andelen af frivillige i befolkningen.

Undersøgelsesår	Frivillige i % af befolkningen	Undersøgelse
2023	43 %	Frivillighedsundersøgelse 2023. Rapport . Epinion for DGI, DIF og Bevæg dig for livet. 2023.

repræsentativ befolkningsundersøgelse af udviklingen i danskernes frivillige arbejde.
VIVE, 2021.

2019**	40 %	Malthe Lindholm Sørensen, Helene Elisabeth Dam Jørgensen, Natalie Perregaard og Mette Hjære. Det frivillige sociale engagement i Danmark. Frivilligrapport 2019-2021 . Forlaget CFSA. Center for Frivilligt Socialt Arbejde, 2021.
2017	41 %	Frivillighedsundersøgelsen 2017 . Rambøll for Børne- og Socialministeriet, 2017.
2016-2017**	39 %	Tal om det frivillige Danmark. Analyse af befolkningens frivillige engagement (1:3) . Frivilligrapport 2016-2018. Center for Frivilligt Socialt Arbejde, 2017
2014-2015**	42 %	Den frivillige sociale indsats. Frivilligrapport 2014 . Center for Frivilligt Socialt Arbejde, 2015
2013***	35 %	Torben Fridberg, Lars Skov Henriksen og Hans-Peter Qvist. Udviklingen i Frivilligt arbejde 2004-2012 . SFI, 2014.
2012**	40 %	Den frivillige sociale indsats. Frivilligrapport 2012 . Udarbejdet af Center for frivilligt socialt arbejde for Social- og Integrationsministeriet, 2013.
2010**	43 %	Den frivillige sociale indsats. Årsrapport 2010 . Udarbejdet af Center for frivilligt socialt arbejde for Socialministeriet, 2011.
2008*	37 %	Lars Torpe. Foreningsdanmark I: Små og store forandringer. Danskernes værdier siden 1981 . Hans Reitzels Forlag, 2011
2004***	35%	Inger Koch-Nielsen og David Rosdahl. Frivilligt arbejde . SFI 05:20, 2005.
1999*	38 %	Inger Koch-Nielsen og Jakob Dalsgaard Clausen. Værdierne i det frivillige arbejde I: Danskernes værdier 1981-1999 . Hans Reitzels Forlag, 2002.
1998	34%	Torben Fridberg. Kultur- og fritidsaktiviteter 1975-1998 . SFI 02:1, 2002.
1997	44%	Søren Juul. Fællesskaber og solidaritet i Danmark (arbejdsrapport). SFI, 1998
1996	45%	Inger Koch-Nielsen. Den sociale indsats lever og har det godt. Social Forskning, Borgerne om velfærdssamfundet (særnummer), 1996.
1993	28%	Jørgen Anker & Inger Koch-Nielsen. Det frivillige arbejde . SFI 95:3, 1995.
1990*	26%	Peter Gundelach og Ole Riis. Danskernes værdier . Forlaget Sociologi, 1992.

*Tallene fra undersøgelser i hhv. 1990, 1999 og 2008 er direkte sammenlignelige, da de stammer fra den europæiske værdiundersøgelse.

** Tallene fra undersøgelser i hhv. 2010, 2012, 2014, 2017 og 2019 er i hovedtræk sammenlignelige, da metodevalg og spørgsmål er ens.

*** Tallene fra undersøgelser i hhv. 2004, 2013 og 2020 er sammenlignelig, idet undersøgelserne fra 2020 og 2013 er et follow-up-studie af undersøgelsen fra 2004.

På hvilke områder er danskerne frivillige?

Idrætsområdet er der, hvor langt flest danskere er engageret frivilligt. Det går igen i alle befolkningsundersøgelser af frivillighed i Danmark, som er gennemført gennem de seneste mange år. Det gælder også i [VIVE's frivillighedsundersøgelse fra 2020](#), hvor andelen af befolkningen, der er frivillige i sportsklubber, idrætsforeninger og lignende er 12 %, og mere end dobbelt så stor, som deltagelsen på de øvrige frivilligområder. Bolig- og lokalsamfundsområdet er der hvor næstflest danskere er engageret (6 %) – dog tæt efterfulgt af det sociale område (5 %) og fritidsområdet (5 %). Fem procent svarer til cirka 239.000 personer.

Det område, hvor færrest i den danske befolkning er frivillige, er inden for organisationer, der giver rådgivning og juridisk bistand. I tabellen er anført et 0, men det skyldes, at tallene enten bliver rundet op eller ned. Det reelle tal ligger et sted mellem 0,1 og 0,4 %.

Andel af danskere, som har udført frivilligt arbejde indenfor det seneste år på de forskellige områder i 2020. Procent.

Område	2020
Kulturområdet (fx museer, lokalhistoriske arkiver, sangkor)	4
Idrætsområdet (fx sportsklubber, danseforeninger, svømmehaller)	12
Fritidsområdet (fx hobbyforeninger, spejder, slægtsforskning)	5
Uddannelses, undervisning og forskning (fx skolebestyrelser, voksen- og fritidsundervisning)	4
Sundheds og sygdomsområdet (fx patientforeninger)	3
Det sociale område (fx væresteder, flygtningeindsatser, pensionistforeninger)	5
Miljøområdet (fx naturfredning, dyreværn)	1
Bolig og lokalsamfundsområdet (fx beboer-, antenne- og grundejerforeninger)	6
Fagligt arbejde, erhvervs- og brancheorganisationer (fx fagforbund)	2
Området omhandlende rådgivning og juridisk bistand (fx forbruger organisationer, retshjælp)	0
Politik og partiforeninger (fx vælgerforeninger, græsrodsorganisationer)	1

Religion og kirke (fx menighedsarbejde og trossamfund)	3
Andre områder	4
Frivilligt arbejde i alt	36
Antal	7.191

Kilde: Espersen et al (2021): *Frivillighedsundersøgelsen 2020. En repræsentativ befolkningsundersøgelse af udviklingen i danskernes frivillige arbejde*. VIVE.

Hvad tiltrækker og motiverer danske frivillige?

Vi engagerer os, når vi:

- Bliver interesseret
- Bliver opfordret eller valgt
- Føler, at det er nødvendigt.

Fra [VIVE's frivillighedsundersøgelse i 2020](#) ved vi, at den anledning flest frivillige nævner som årsag til, at de kom i gang med frivilligt arbejde, var, at det udsprang af egen interesse (54 %). For næsten lige så mange (51 %) var det på opfordring fra andre eller gennem et valg. Den tredje hyppigste, men dog knap så udbredte anledning, var fordi det var nødvendigt og at nogen måtte gøre det. Det svarer lidt over hver femte frivillig (22 %).

Frivilliges anledninger til at kommer i gang med frivilligt arbejde, særskilt for frivilligområder i 2020. Procent.

	Kultur	Idræt	Fritid	Sundhed	Socialt	Fagligt/politisk	Uddannelse	Bolig/lokal	Andet	Alt
Blev opfordret	53	56	54	30	40	67	55	67	58	51
Annonce om frivilligt arbejde	5	4	4	7	8	9	5	2	8	6
Tv-udsendelse eller artikel om frivilligt arbejde	3	1	2	8	4	7	1	1	3	3

Det var nødvendigt,

nogle måtte gøre det	15	23	22	20	15	35	20	33	25	22
Udsprang af børns aktiviteter	7	38	25	1	10	15	29	4	13	19
Udsprang af egen interesse	64	57	60	56	50	66	53	44	67	54
Udsprang af pårørendes situation	3	2	3	14	7	5	2	1	6	4
Udsprang af job/uddannelse	9	6	7	15	20	34	28	5	19	13
Udsprang af medlemskab	15	23	28	3	9	32	4	18	22	18
Fik tid til overs	12	6	7	9	17	11	6	5	13	9
Et tilfælde	9	6	8	7	8	15	6	6	9	8
Andet	5	3	6	12	7	13	4	6	12	7
Antal	308	817	347	232	343	302	232	404	612	2.849

Kilde: Espersen et al (2021): *Frivillighedsundersøgelsen 2020. En repræsentativ befolkningsundersøgelse af udviklingen i danskernes frivillige arbejde.* VIVE.

Vi bliver motiveret af:

- At kunne gøre noget på områder, som interesserer os
- At deltage i sociale fællesskaber, som vi kan lide
- At kunne gøre noget, som er vigtigt for lokalsamfundet.

Topscoren, når frivillige skal vægte deres begrundelser for at engagere sig i frivilligt arbejde er, at de kan gøre noget på et område, som interesserer dem. Tabellen herunder viser, at dette var den højst rangerede i VIVE's frivillighedsundersøgelse fra 2020 med et gennemsnit på 5,69 skalapoint på en skala fra 1-7.

Den næstvigtigste begrundelse er, at man som frivillig kan deltage i et socialt fællesskab, man kan lide, dog skarpt fulgt af begrundelsen om at kunne gøre noget vigtigt for lokalsamfundet. De frivillige giver i 2020 i gennemsnit disse begrundelser henholdsvis 5,42 og 5,37 skalapoint

Frivilliges grunde til at udføre frivilligt arbejde i 2020. Gennemsnitsscore på en skala fra 1 til 7.

	Score Gnst.	Antal
At du som frivillig kan gøre noget på områder, som interesserer dig	5,69	2.771
At du som frivillig deltager i et socialt fællesskab, som du kan lide	5,42	2.757
At du som frivillig kan gøre noget, som er vigtigt for lokalsamfundet	5,37	2.683

At du som frivillig bliver gladere for dig selv	4,69	2.667
At du kan lære mere om det, du arbejder med	5,57	2.655
At du som frivillig lærer noget gennem praktisk erfaring	4,55	2.590
At du som frivillig viser medfølelse for dem, som har det værre end dig	4,45	2.445
At du føler dig betydningsfuld, når du arbejder som frivillig	4,12	2.653
At du har venner, som arbejder frivilligt	3,66	2.619
At du kan få kontakter, som kan hjælpe dig i arbejdslivet senere	3,17	2.366
At det er godt at have papir på, at man har arbejdet som frivillig	2,51	2.426
At du oplever et socialt pres for at deltage	1,94	2.438

Kilde: Espersen et al (2021): *Frivillighedsundersøgelsen 2020. En repræsentativ befolkningsundersøgelse af udviklingen i danskernes frivillige arbejde*. VIVE.

Hvilke aldersgrupper er mest aktive som frivillige - unge eller ældre?

Danskere mellem 36 og 45 år er, iflg. [VIVE's frivillighedsundersøgelse 2020](#), de mest frivillige (43 %). Den aldersgruppe, hvor der er næstflest frivillige, er blandt de ældre mellem 66 år og 75 år (39 % frivillige). Tæt herefter kommer aldersgruppen 46 til 55-årige (38 %). Omvendt finder vi færrest frivillige blandt de unge og de ældste, således er 31 % af de 16-25-årige og de 26-35-årige frivillige, mens 32 % af de ældre over 75 år er frivillige.

De frivilliges gennemsnitsalder er de seneste 20 år steget fra 44 år til 52 år. Det viser tallene fra frivillighedsundersøgelserne i både 2004, 2012 og 2020.

Andel frivillige inden for det seneste år fordelt på køn og aldersgrupper i 2020. Procent.

	16-25 år	26-35 år	36-45 år	46-55 år	56-65 år	66-75 år	76+ år	alle
Mænd	29	32	45	39	38	40	35	37
Kvinder	33	30	41	37	30	38	29	34
Alle	31	31	43	38	34	39	32	36
Antal	800	771	907	1.353	1.395	1.254	663	7.191

Kilde: Espersen et al (2021): *Frivillighedsundersøgelsen 2020. En repræsentativ befolkningsundersøgelse af udviklingen i danskernes frivillige arbejde*. VIVE.

Hvor mange timer bruger danskerne på frivilligt arbejde?

Vi bruger færre timer på frivilligt arbejde end tidligere. I 2020 har frivillige i gennemsnit brugt 15 timer om måneden på frivilligt arbejde, og det er et fald fra både 2012, hvor gennemsnittet lå på 16 timer og 2004, hvor gennemsnittet var 17 timer.

Det område, hvor frivillige lægger flest timer, er inden for kategorien 'Andet' med 17 timer. Denne kategori dækker over frivilligt arbejde på områder som miljø og religion.

Bolig og lokalsamfundet er der, hvor frivillige bruger færrest timer, nemlig 8 timer i gennemsnit per måned.

Gennemsnitlig antal timer brugt på frivilligt arbejde blandt dem, som har udført frivilligt arbejde den seneste måned. 2020

Område	Gennemsnitlig antal timer
Fritid (fx kultur, idræt, fritid)	12
Socialt (fx sundhed, sociale område, rådgivning)	11
Politisk (fx fagligt, politisk, internationalt)	13
Uddannelse	11
Bolig og lokalsamfund	8
Andre områder (fx miljø, religion, andre)	17
Frivilligt arbejde i alt	15

Kilde: Boje, Espersen, Fridberg, Henriksen, Ibsen (red): *Gør frivilligt arbejde samfundet bedre? Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 2023*.

Hvor mange år er danskerne frivillige?

Danskerne har i gennemsnit knap 13 års anciennitet i frivilligt arbejde.

Der er dog forskel på de forskellige områder. Frivillige inden for Religion og kirke topper med et gennemsnit på 18,4 år, mens frivillige inden for uddannelse, undervisning og forskning i gennemsnit er frivillige i 6,5 år. På det sociale område har de frivillige i gennemsnit en anciennitet på 8 år.

Antal år de frivillige har udført frivilligt arbejde på forskellige områder i 2020. Gennemsnit.

Område	Antal år som frivillig i gnst.
Kulturområdet (fx museer, lokalhistoriske arkiver, sangkor)	12,6
Idrætsområdet (fx sportsklubber, danseforeninger, svømmehaller)	13,9
Fritidsområdet (fx hobbyforeninger, spejder, slægtsforskning)	14,1
Uddannelses, undervisning og forskning (Skolebestyrelser, voksen- og fritidsundervisning)	6,5
Sundheds og sygdomsområdet (fx patientforeninger)	9,7

Det sociale område (fx væresteder, flygtningeindsatser, pensionistforeninger)	8,0
Miljøområdet (fx naturfredning, dyreværn)	10,0
Bolig og lokalsamfundsområdet (fx beboer- antenne- og grundejerforeninger)	9,8
Fagligt arbejde, erhvervs og brancheorganisationer (fx fagforbund)	10,1
Området omhandlende rådgivning og juridisk bistand (fx forbruger organisationer, retshjælp)	10,6
Politik og partiforeninger (fx vælgerforeninger, græsrodsorganisationer)	15,6

Internationale aktiviteter (fx humanitære, freds og bistandsorganisationer)

10,7

Religion og kirke (fx menighedsarbejde og trossamfund)

18,4

Andre områder

9,5

Frivilligt arbejde på mindst ét område

12,9

Kilde: Boje, Espersen, Fridberg, Henriksen, Ibsen (red): *Gør frivilligt arbejde samfundet bedre? Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 2023.*

Hvor i landet er der flest frivillige?

Det frivillige engagement varierer både mellem land og by og mellem regionerne.

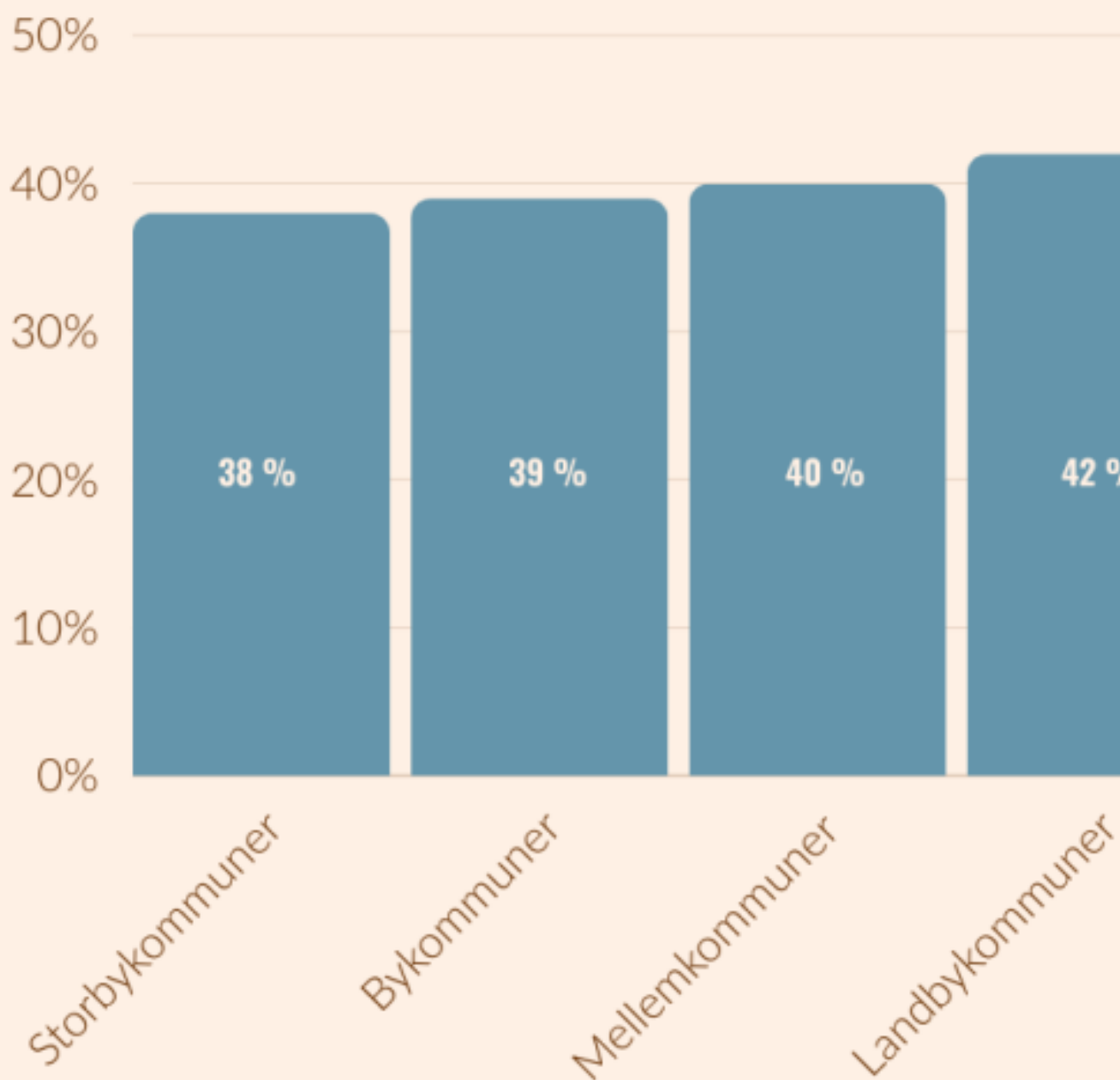
Nordjylland er den region, der ifølge [VIVEs frivillighedsundersøgelse fra 2020](#) kunne mobilisere den største andel af frivillige, nemlig 39 %. Andelen af frivillige er mindst i Region Hovedstaden, hvor 33 % havde været frivillige inden for det seneste år. I Region Syddanmark og Region Midtjylland ligger andelen begge steder på 37 %, mens andelen i Region Sjælland er 35 %.

Fra [CFSA's Frivilligrapport](#) ved vi desuden, at det frivillige engagement i landkommuner og yderkommuner er højere end i bykommunerne. Se hvor højt i figuren nedenfor. Det tyder dog ikke på, at foreninger i byområder har vanskeligere ved at rekruttere frivillige end foreninger i landområder.

Læs mere om de geografiske og regionale forskelle samt forskellene i det frivillige engagement i by og landkommuner i [CFSA's analyse i Videnstema #2 \(2020\)](#). Analysen indeholder tal fra alle fem regioner.

Andelen af frivillige fordelt på kommunetyper i 2019. Procent.

Andel af frivillige fordelt på kommunetyper

Kilde: CFSA (2020): [Videnstema #2: Frivilligheden topper i kommuner på landet](#). Center for Frivilligt Socialt Arbejde.

Er de frivillige tilknyttet foreninger og organisationer?

Størstedelen af de frivillige er tilknyttet en frivillig forening eller organisation.

68 % af de frivillige i [VIVEs frivillighedsundersøgelse fra 2020](#) udfører frivilligt arbejde inden for en frivillig forening eller organisation. Denne andel er lige så stor som den var i 2004.

Derudover er der sket en stigning fra 2 % i 2004 til 9 % i 2020 i frivillige, der udfører frivilligt arbejde inden for Folkekirken eller andre religiøse samfund.

Andelen af frivillige, der har arbejdet for foreninger eller for andre i 2004, 2017 og 2020. Procent.

	2004	2012	2017	2020
En frivillig forening/organisation	68	65	60	68
En selvejende institution	18	18	11	16

En offentlig institution

17 18 17 13

Folkekirken eller andre religiøse samfund

2 4 6 9

En erhvervsvirksomhed

5 3 3 3

I uformel sammenhæng

- - 7 15

Andet

4 7 - -

Ved ikke

- - 8 11

Kilde: Espersen et al (2021): *Frivillighedsundersøgelsen 2020. En repræsentativ befolkningsundersøgelse af udviklingen i danskernes frivillige arbejde*. VIVE.

Brug vores guider til at få svar på dine spørgsmål om frivillighed

Denne guide er udarbejdet af Center for Frivilligt Socialt Arbejde. På vores hjemmeside frivillighed.dk finder du mere end 50 guider, der giver svar på de mest almindelige spørgsmål og udfordringer, som arbejdet med frivillighed og civilsamfund giver anledning til.

Guiderne dækker alt fra konkrete spørgsmål om vedtægter, forsikring, og tavshedspligt til inspiration om at rekruttere og fastholde af frivillige.

Frivillige, foreninger, landsorganisationer, fonde og kommuner, der arbejder inden for det frivillige sociale arbejde, har mulighed for at få rådgivning via telefon eller mail.

Center for Frivilligt Socialt Arbejde

Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA) er et selvejende statsligt udviklings- og videnscenter om frivillighed på velfærdsområdet. Vi formidler aktuel viden om frivillighed og civilsamfund. Gennem kurser og rådgivning støtter vi foreninger, frivillige initiativer og kommuner i deres arbejde med at udvikle og styrke den frivillige indsats i hele Danmark. Vi kan også hyres til fx oplæg, udviklingsopgaver og undersøgelser. Centret er finansieret med midler fra finansloven og indtægtsdækkede opgaver.

Læs mere om CFSA på www.frivillighed.dk

Center for Frivilligt Socialt Arbejde
Albanigade 54
5000 Odense C
+ 45 66 14 60 61
info@frivillighed.dk
www.frivillighed.dk